

Asia: VN/20785/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024-2027 ja siihen liittyviksi laeiksi sekä lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

IBD ja muut suolistosairaudet ry ilmaisee huolensa hallituksen esityksen valmistelun tasosta. Viiden arkipäivän lausuntoaika ei ole kohtuullinen eikä säädösvalmistelun kuulemisoppaan mukainen. Yhdistys katsoo, ettei kuuden viikon lausuntoajasta poikkeaminen ole perusteltua, vaan heikentää kansalaisyhteiskuntaa, erityisesti kun ehdotukset koskevat heikoimmassa asemassa olevien perusoikeuksia.

Liian nopean tahdin lisäksi yhdistys katsoo, että esitys toteutetaan taloudellisesti väärään aikaan. Indeksien jäädyttäminen kolmeksi vuodeksi ei ole perusteltua taloudellisesti epävakaassa tilanteessa, jossa elämisen sekä sairastamisen kustannukset voivat nousta ennakoimattomasti. Yhdistys katsoo, että indeksien jäädyttäminen lisää yhteiskunnallista epätasa-arvoisuutta, vähentää sosiaalista liikkuvuutta sekä heikentää etuuksia saavien työkykyä aiheuttaen yhteiskunnalle lisäkustannuksia esimerkiksi lisääntyneenä mielenterveyspalvelujen tarpeena. Sosiaaliturvaan kohdistuvat toimet lisäävät kumuloituvasti köyhyyttä myös SOSTEn tuoreen laskelman mukaan.

IBD ja muut suolistosairaudet ry on huolissaan jäädytyksen laajoista vaikutuksista, mutta erityisesti huoli kohdistuu pitkäaikaissairaisiin. Hallitus on samanaikaisesti ehdottanut korotuksia muun muassa lääkkeiden vuosiomavastuuseen ja arvonlisäveroon. Sairastamisen kustannukset ovat jo nyt Suomessa karanneet käsistä ja ehdotetut jäädytykset pahentavat tilannetta entisestään. Ehdotetut korotukset ja jäädytykset hankaloittavat monien pitkäaikaissairaiden taloudellista tilannetta sekä pakottavat henkilön työelämään terveyden ja toimintakyvyn kustannuksella.

Tulehduksellisten suolistosairauksien määrä kasvaa Suomessa nopeasti, ja heistä monelle ammatillisen kuntoutuksen tarjoama kuntoutusraha on välttämätön ehto työssä pysymiselle. Monelle pitkäaikaissairaalle myös sairauspäiväraha on olennainen, sillä sairauden aiheuttamia poissaoloja voi tulla hyvin ennakoimattomasti ja henkilöstä riippumatta. On hallituksen työllisyystavoitteidenkin mukaista tukea sairastavien pysymistä työelämässä.

Indeksijäädytykset ja samanaikaiset työttömyysturvaan ja asumistukeen kohdistuvat leikkaukset sekä ehdotetut korotukset lääkkeiden arvonlisäveroon ja vuosiomavastuuseen asettavat monet pitkäaikaissairaajat kohtuuttoman haastavaan tilanteeseen. IBD ja muut suolistosairaudet ry vaatii sosiaali- ja terveysturvaan liittyvien esityksien yhteisvaikutuksien arviointia ennen lakien esittämistä eduskunnalle.

Arvola Elisa
IBD ja muut suolistosairaudet ry